

SCB EIC Consumer survey 2023

พ่าปัญหาหนี้ครัวเรือน โจทย์ข้อใหญ่ที่ต้องแก้ไข อย่างจริงจัง

รายได้ไม่พอรายจ่าย ความเปราะบางที่หลงเหลือจากวิกฤติโควิด
หนี้ครัวเรือนและหนี้ในระบบ ความเสี่ยงสำคัญของครัวเรือนไทย

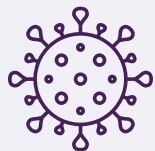

Content

เรื่อง	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	3
1. รายได้ไม่พอรายจ่ายความเปราะบางที่หลงเหลือจากวิกฤติโควิด	6
2. หนี้ครัวเรือนและหนี้ในระบบความเสี่ยงสำคัญของครัวเรือนไทย	11
3. ทักษะทางการเงินกับการเป็นหนี้ของครัวเรือนไทย	20
นัยต่อภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคครัวเรือน	27

Executive summary

รายได้ไม่พอรายจ่าย ความเปราะบางที่หลงเหลือจากวิกฤติโควิด ผู้บริโภคส่วนใหญ่มีมุมมองต่อการฟื้นตัวของรายได้ที่ดีขึ้นในระยะข้างหน้า ตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ แต่การฟื้นตัวของรายได้จะเป็นไปอย่างช้า ๆ และยังไม่กลับไปเท่าระดับก่อนวิกฤติโควิดในระยะเวลาอันใกล้ อีกทั้ง ยังต้องเผชิญรายจ่ายที่เพิ่มขึ้น ทำให้ปัญหารายได้ไม่ทันรายจ่ายและปัญหาการออมจะยังมีอยู่ท่ามกลางเงินเฟ้อสูงและดอกเบี้ยสูง โดยเฉพาะกลุ่มผู้มีรายได้น้อย ส่งผลให้หนี้ครัวเรือนจะมีแนวโน้มลดลงไม่เร็วนัก

หนี้ครัวเรือนและหนี้สาธารณะ ความเสี่ยงสำคัญของครัวเรือนไทย ก่อนเกิดวิกฤติโควิดสัดส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นหนี้มีมากถึง 63% ซึ่ง 31% เป็นหนี้สาธารณะ สัดส่วนนี้มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตั้งแต่เกิดวิกฤติโควิด และกลุ่มนี้มีแนวโน้มกู้ยืมเพิ่มขึ้นในอนาคต โดยเฉพาะลูกหนี้สาธารณะที่ต้องการกู้เงินเพิ่มขึ้นจากทั้งแหล่งในและนอกระบบ ขณะที่ลูกหนี้ในระบบมีแนวโน้มเข้าสู่วงจรหนี้สาธารณะมากขึ้น นอกจากนี้ วัตถุประสงค์การกู้เงินตั้งแต่เกิดวิกฤติโควิดส่วนใหญ่เพื่อใช้จ่ายค่าอาหารและสินค้าจำเป็น แต่ในระยะ 6 เดือนข้างหน้า ผู้มีหนี้ส่วนใหญ่มีแนวโน้มจะกู้ยืมเพื่อชำระหนี้เดิม สะท้อนความเปราะบางด้านภาระหนี้ของครัวเรือนที่อาจรุนแรงขึ้น กัดดันการนำเงินออมออกมาใช้จ่ายเพื่อการบริโภคในระยะข้างหน้า

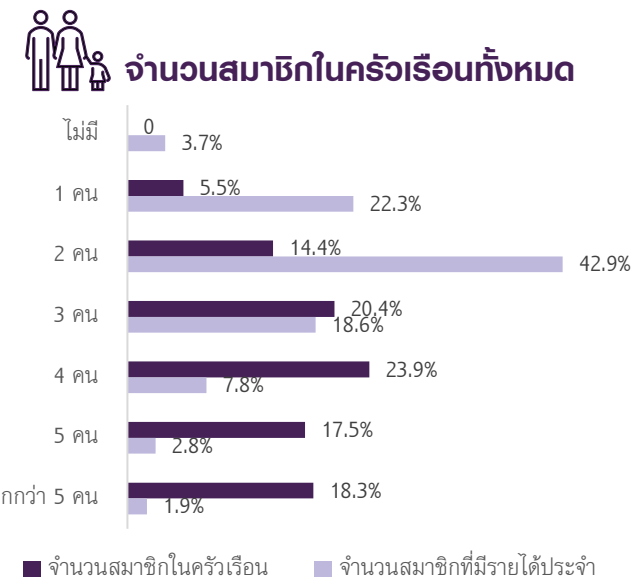
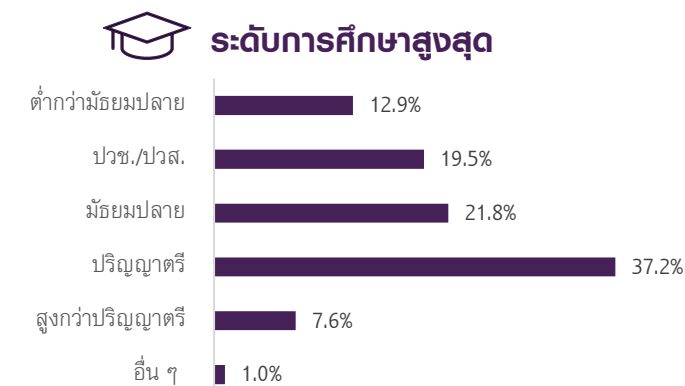
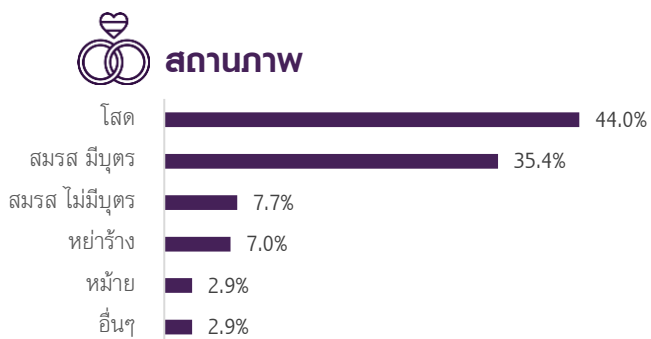
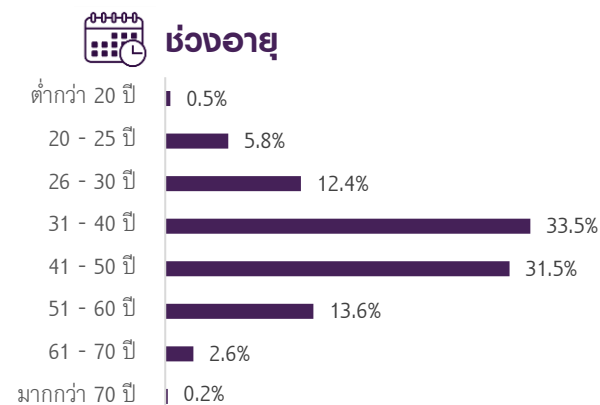
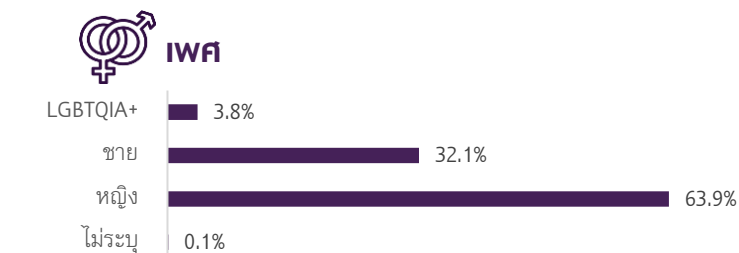

ทักษะทางการเงินกับการเป็นหนี้ของครัวเรือน SCB EIC คำนวณคะแนนทักษะทางการเงินจาก 3 องค์ประกอบ คือ ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีคะแนนทัศนคติทางการเงินไม่ดีนัก โดยเฉพาะกลุ่มคนที่ไม่มีหนี้สาธารณะ ซึ่งส่วนมากมีความรู้ทางการเงินที่ดี แต่อาจมีความจำเป็นฉุกเฉิน พฤติกรรมหรือทัศนคติทางการเงินจึงสะท้อนออกมาไม่ค่อยดีนัก (เช่น ใช้เงินโดยไม่คิด ใม่วางแผนการเงิน) ทำให้จำเป็นต้องกู้ยืมหนี้สาธารณะ นอกจากนี้ยังพบว่า คนมีหนี้สาธารณะมีคะแนนทักษะทางการเงิน คะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับหนี้สาธารณะ และระดับรายได้โดยเฉลี่ยต่ำกว่ากลุ่มอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นัยต่อภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคครัวเรือน โดยภาครัฐจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือเชิงนโยบายและให้ความรู้ทักษะทางการเงินทุกมิติอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะทัศนคติทางการเงินและความเข้าใจหนี้สาธารณะ รวมถึงหยุดวงจรหนี้สาธารณะอย่างค่อยเป็นค่อยไป เนื่องจากมีประชาชนจำนวนมากที่พึ่งพิงหนี้สาธารณะอยู่ **ภาคธุรกิจ**จำเป็นต้องติดตามกฎระเบียบและนโยบายแก้หนี้ครัวเรือนของภาครัฐอย่างใกล้ชิด เนื่องจากภาครัฐมีแนวโน้มจะเข้ามาแก้ปัญหาอย่างจริงจังมากขึ้น อีกทั้งควรเตรียมความพร้อมไว้หากปัญหาหนี้ครัวเรือนรุนแรงขึ้น **ภาคครัวเรือน**ควรผ่อนชำระหนี้ให้มากกว่าการจ่ายขั้นต่ำ ปลูกฝังวินัยการออมเพื่อรองรับวิกฤติที่อาจเกิดขึ้นได้อีก และปรับทักษะให้สอดคล้องกับโลกหลังวิกฤติโควิดเพื่อเพิ่มความมั่นคงของกระแสรายได้

ข้อมูลสถิติที่สำคัญจากการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริโภค (Consumer survey) ของ SCB EIC ผ่านช่องทางออนไลน์ระหว่างวันที่ 20 ม.ค. ถึง 2 ก.พ. 2023 มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 4,733 ราย

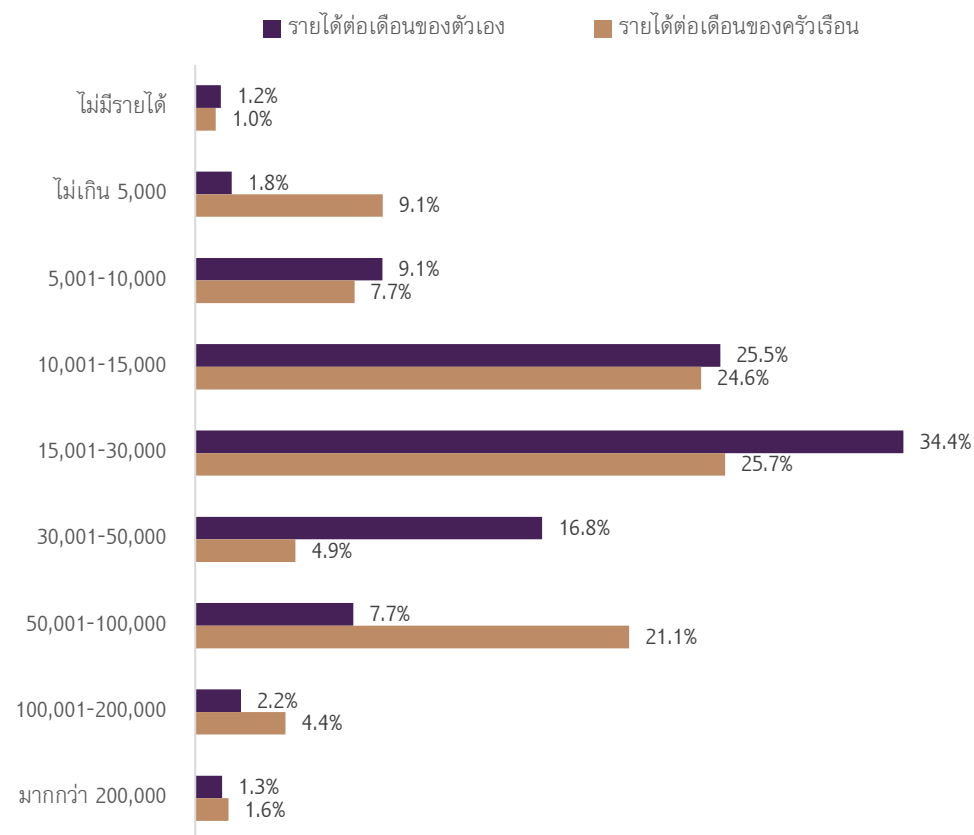
ข้อมูลสถิติที่สำคัญจากการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริโภค (Consumer survey) ของ SCB EIC ผ่านช่องทางออนไลน์ระหว่างวันที่ 20 ม.ค. ถึง 2 ก.พ. 2023 มีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 4,733 ราย

รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของคุณและต่อครัวเรือน ณ ปัจจุบัน

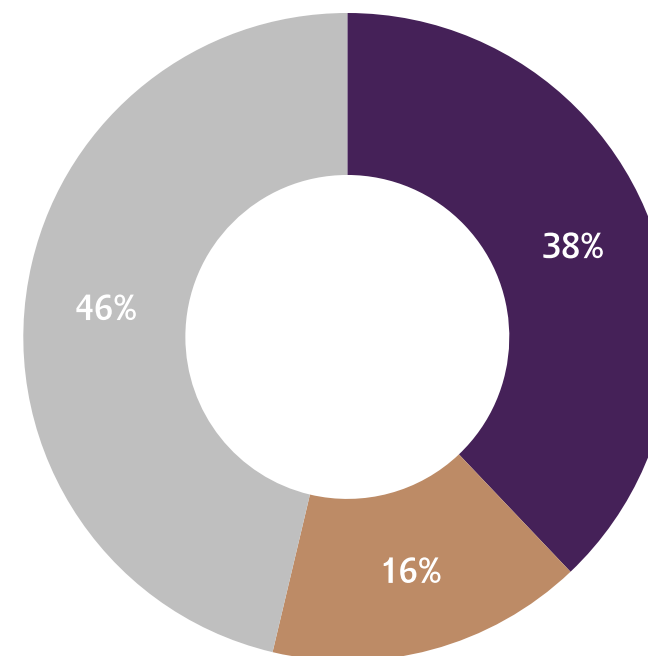
หน่วย : % ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

ในปัจจุบัน แต่ละเดือนท่านสามารถเก็บออมเงินได้หรือไม่

หน่วย : % ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

■ ไม่สามารถเก็บออมเงินรายเดือนได้ ■ สามารถเก็บออมได้ทุกเดือน ■ สามารถเก็บออมได้บ้างบางเดือน

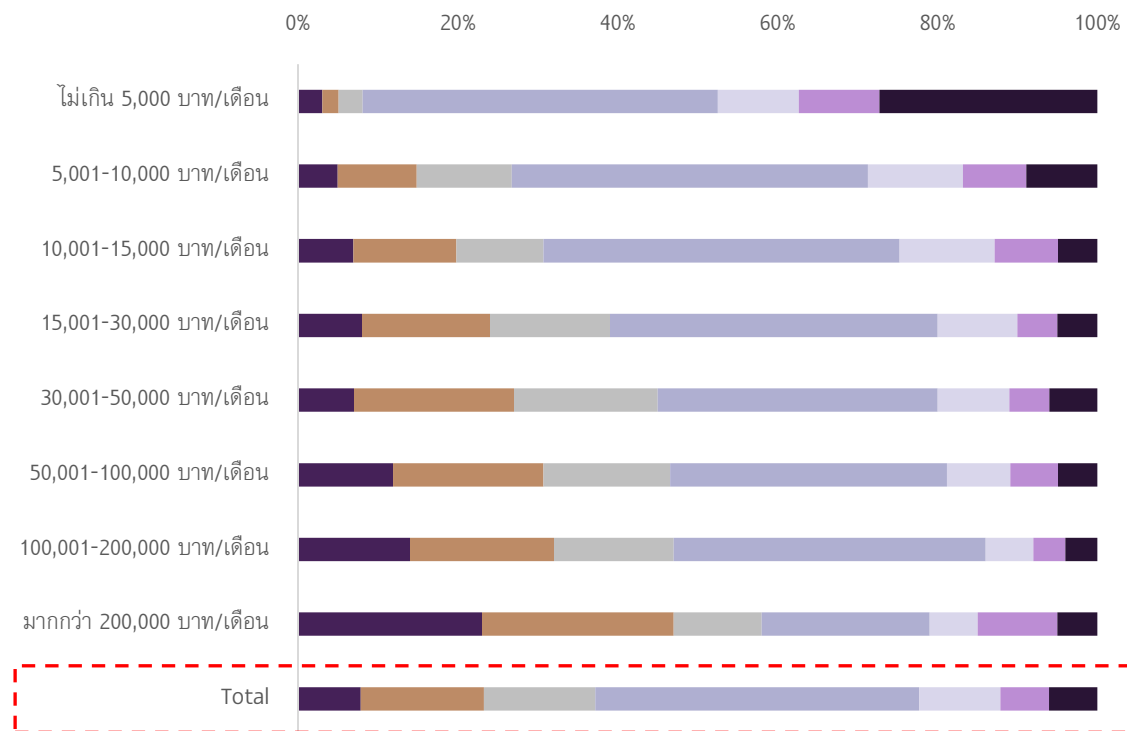

1. รายได้ไม่พอรายจ่าย
ความเปราะบางที่หลงเหลือจากวิกฤติโควิด

ผู้บริโภคส่วนใหญ่มีมุมมองการฟื้นตัวของรายได้ที่ดีขึ้นในระยะข้างหน้าตามการฟื้นตัวของเศรษฐกิจ

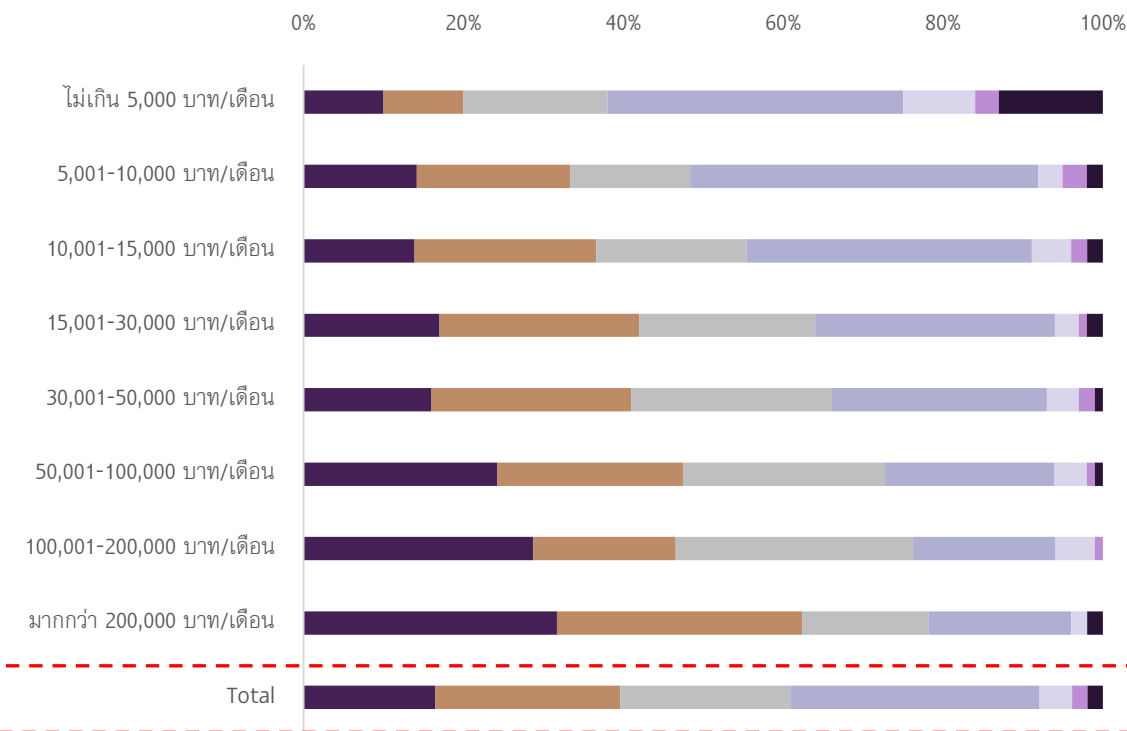
รายได้ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา เทียบกับ 6 เดือนก่อนหน้า

หน่วย : % แต่ละกลุ่มรายได้

คาดว่ารายได้ในช่วง 6 เดือนข้างหน้า จะเปลี่ยนแปลงอย่างไรเทียบกับปัจจุบัน

หน่วย : % แต่ละกลุ่มรายได้

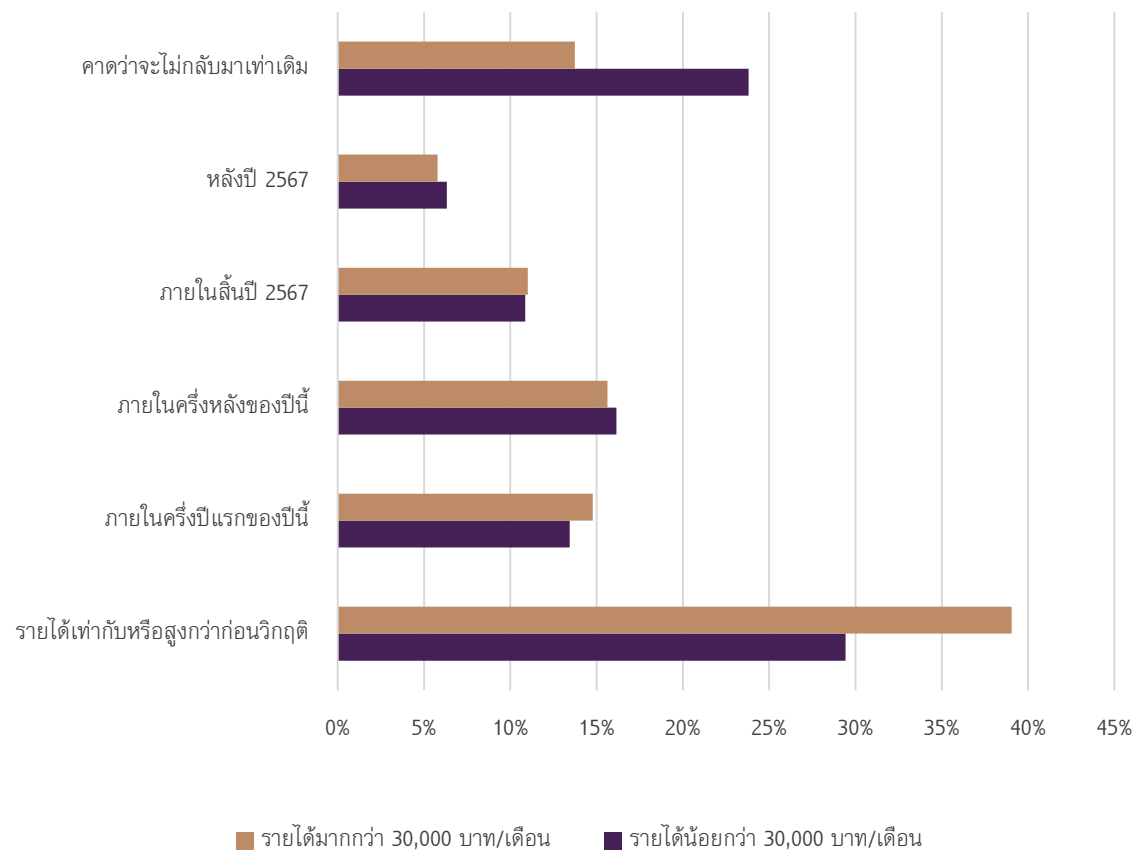
เพิ่มขึ้นมากกว่า 10%
  เพิ่มขึ้นในช่วง 6-10%
  เพิ่มขึ้นในช่วงต่ำกว่า 6%
  เท่าเดิม
  ลดลงในช่วงต่ำกว่า 6%
  ลดลงในช่วง 6-10%
  ลดลงมากกว่า 10%

เพิ่มขึ้นมากกว่า 10%
  เพิ่มขึ้นในช่วง 6-10%
  เพิ่มขึ้นในช่วงต่ำกว่า 6%
  เท่าเดิม
  ลดลงในช่วงต่ำกว่า 6%
  ลดลงในช่วง 6-10%
  ลดลงมากกว่า 10%

ผู้มีรายได้น้อยมองรายได้ฟื้นช้าและอาจไม่กลับไปเท่ากับก่อนเกิดวิกฤติโควิด-19 ก็ยังต้องเผชิญรายจ่ายที่เพิ่มขึ้น ทำให้ภาระรายได้โตไม่ทันรายจ่ายจะยังมีอยู่ท่ามกลางเงินเฟ้อสูงและดอกเบี้ยสูง หนี้ครัวเรือนลดลงไม่เร็วนัก

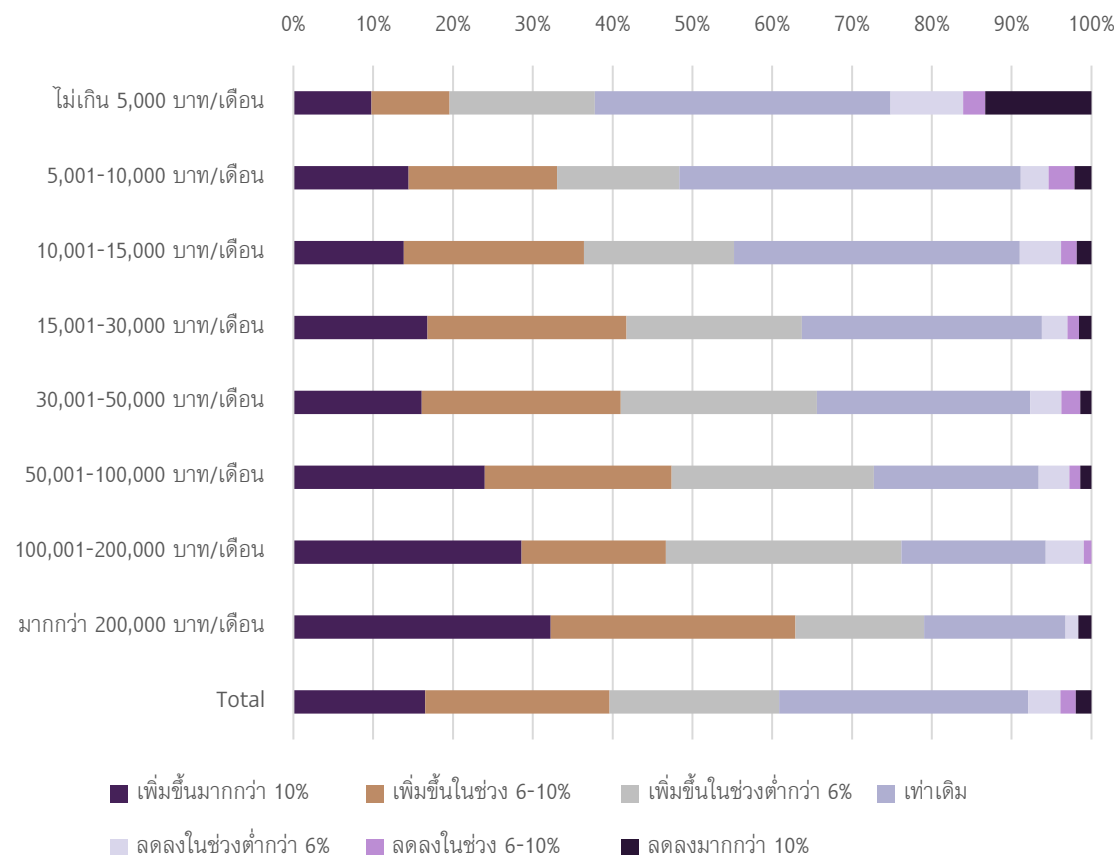
คาดว่ารายได้ของท่านจะกลับมาเท่ากับก่อนเกิดวิกฤติโควิด (ช่วงปี 2019) ในช่วงเวลาใด

หน่วย : % แต่ละกลุ่มรายได้

รายจ่าย (รวมรายจ่ายเพื่อการชำระหนี้) ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา เทียบกับ 6 เดือนก่อนหน้า

หน่วย : % แต่ละกลุ่มรายได้

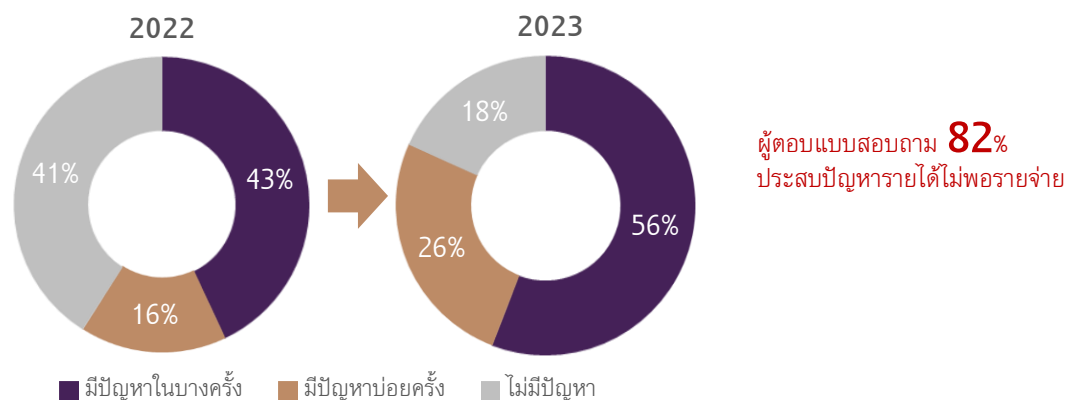

ผลสำรวจชี้ว่า ปัญหารายได้ไม่ทันรายจ่ายเพิ่มขึ้นมากในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา รวมถึงปัญหาการออม โดยเฉพาะผู้มีรายได้น้อย

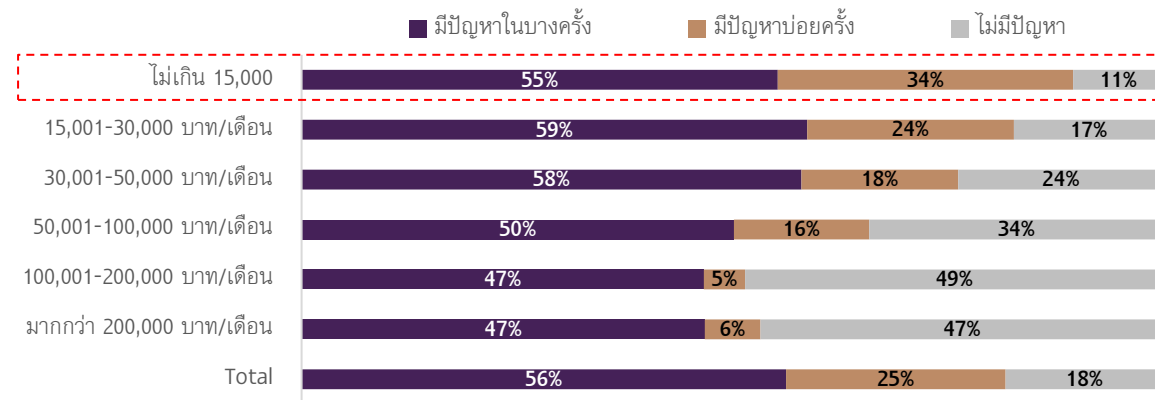
ปัญหารายได้ไม่พอรายจ่ายในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมาเพิ่มขึ้นอย่างมากเทียบกับปีก่อน

หน่วย : % ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด

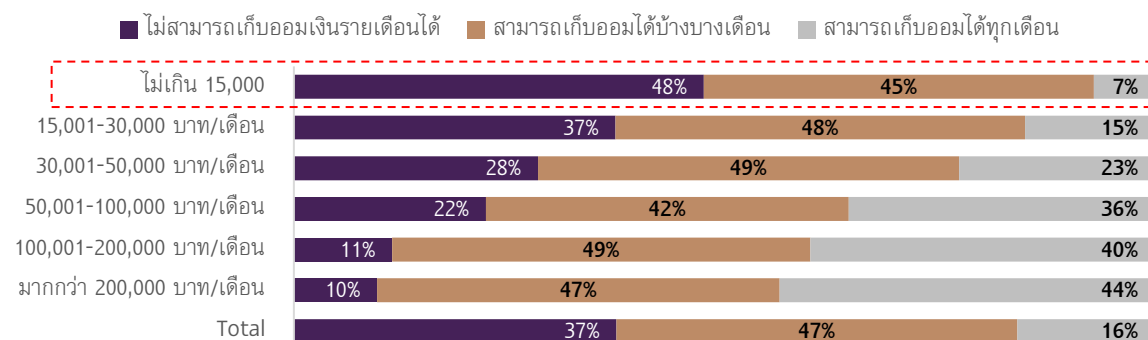
กลุ่มผู้มีรายได้น้อยมีปัญหารายได้ไม่พอรายจ่ายในสัดส่วนสูง

หน่วย : % ของแต่ละกลุ่มรายได้

กลุ่มผู้มีรายได้น้อยมีปัญหาการออมในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมาอย่างหนัก

หน่วย : % ของแต่ละกลุ่มรายได้

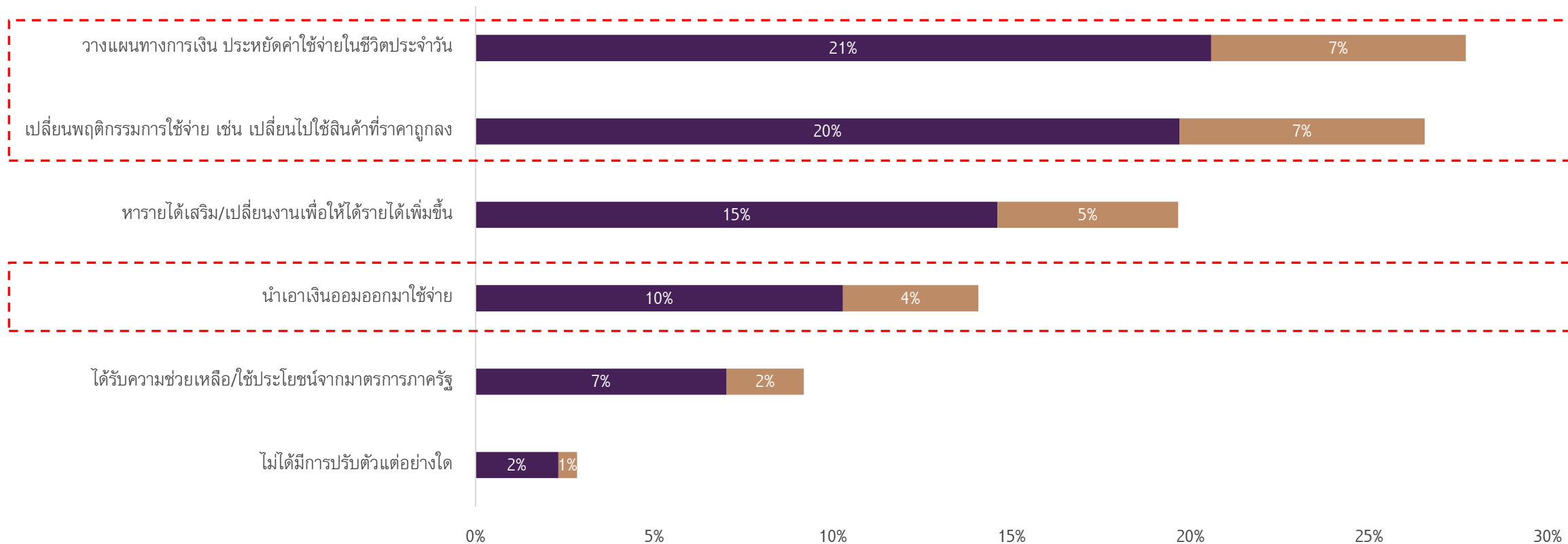

- รายได้ของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ยังคงเท่ากับช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา สวนทางกับรายจ่ายที่เพิ่มขึ้น สะท้อนปัญหาค่าครองชีพที่สูงขึ้นจากเงินเฟ้อสูง สัดส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีปัญหารายได้ไม่พอรายจ่ายเพิ่มขึ้นมากอยู่ที่ 82% โดยเฉพาะกลุ่มผู้มีรายได้น้อยที่ประสบปัญหานี้มากถึง 89%
- 44% ของผู้ที่มีปัญหารายได้ไม่พอรายจ่ายไม่สามารถเก็บออมได้ โดยเฉพาะกลุ่มที่มีรายได้น้อยไม่เกิน 15,000 บาทต่อเดือนมีเพียง 7% ที่เก็บออมได้ทุกเดือน และ 48% มีปัญหาการเก็บออม

ผู้บริโภครับมือกับสถานการณ์โควิดและภาวะเงินเฟ้อสูง โดย 1) ประหยัดค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน/เปลี่ยนพฤติกรรมค่าใช้จ่าย 2) หารายได้เสริม และ 3) นำเงินออมออกมาใช้ โดยเฉพาะกลุ่มผู้มีรายได้ต่ำกว่า 30,000 บาทต่อเดือน

การรับมือกับสถานการณ์โควิด-19 และค่าครองชีพที่สูงขึ้นในช่วงที่ผ่านมา

■ ไม่เกิน 30,000 บาท/เดือน ■ มากกว่า 30,000/เดือน

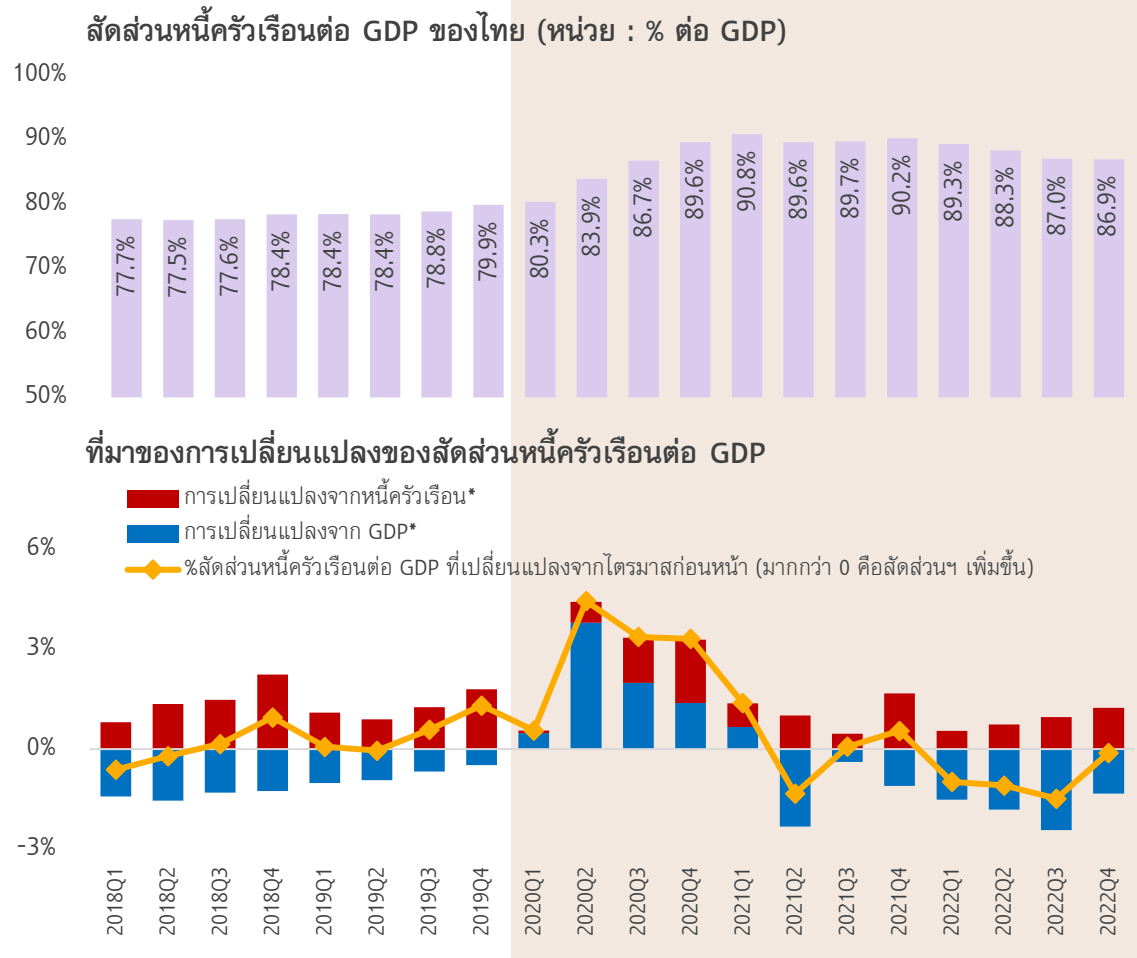

2. หนี้ครัวเรือนและหนี้ในระบบ ความเสี่ยงสำคัญของครัวเรือนไทย

สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ททยอยปรับลดลง ส่วนหนึ่งเพราะ Nominal GDP เพิ่มขึ้นมากจากเงินเฟ้อสูง แต่สัดส่วนหนี้ครัวเรือนไทยยังสูงกว่าช่วงก่อนโควิด ขณะที่ NPL สินเชื่ออุปโภคบริโภคกลับมาสูงขึ้นเกือบทุกพอร์ต

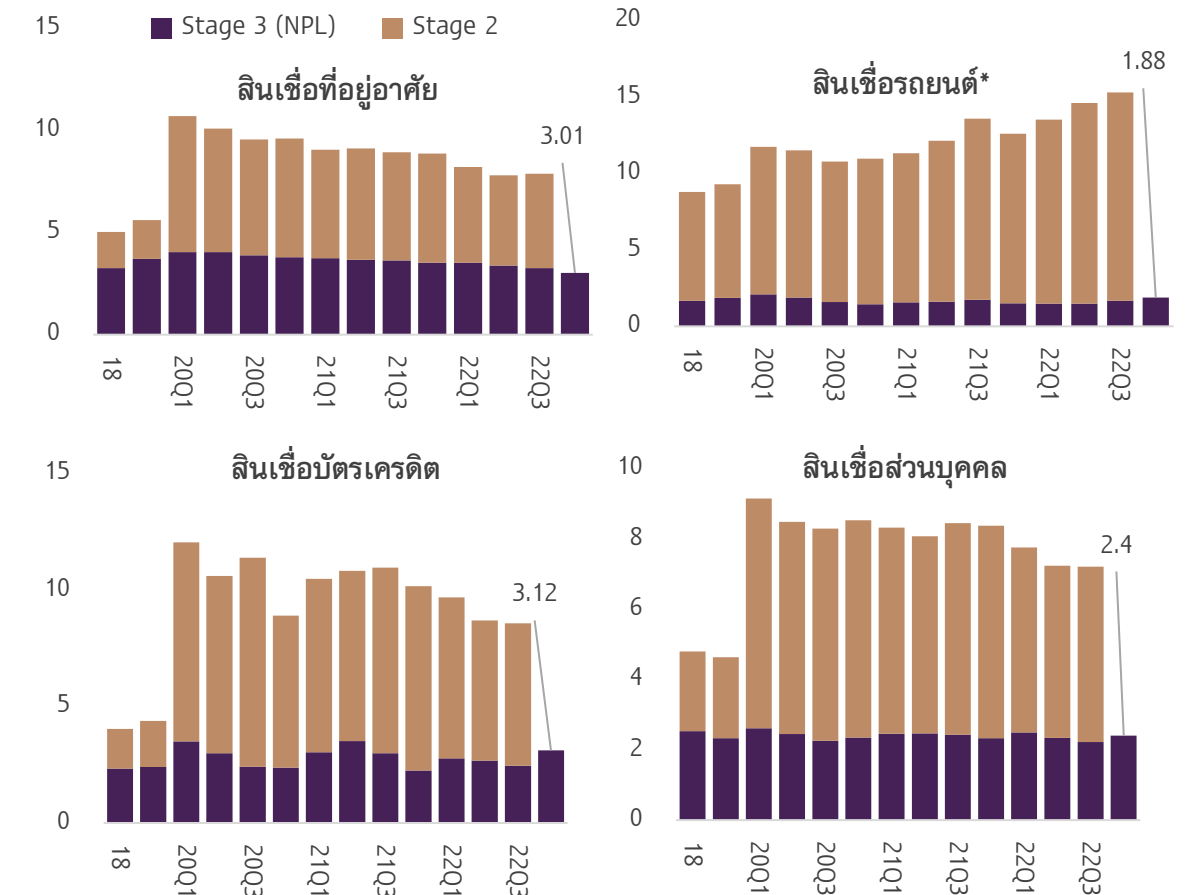
สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อ GDP ททยอยปรับลดลง แต่ยังอยู่ในระดับสูง

หน่วย : %GDP

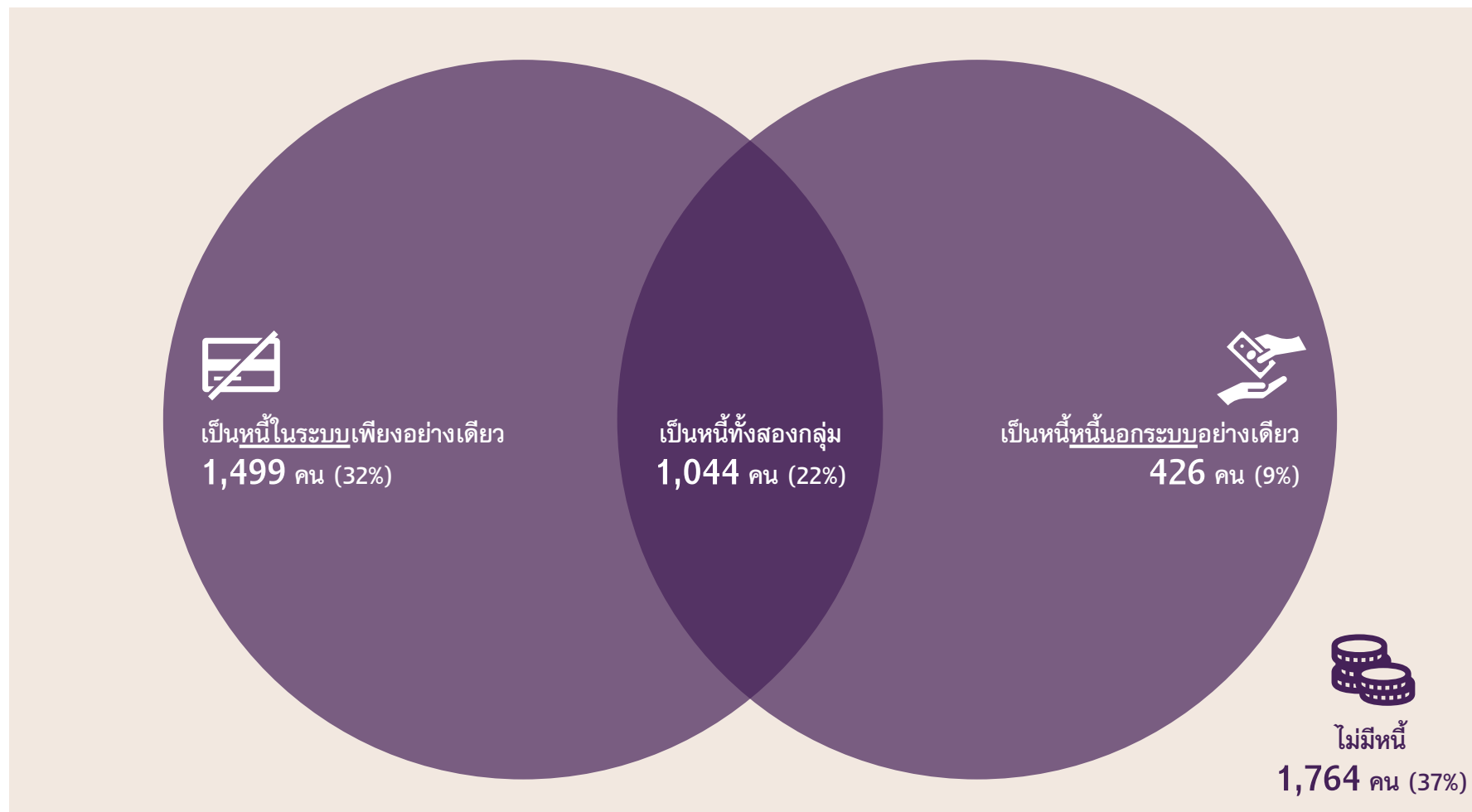
Stage 2 และ 3 แยกพอร์ตสินเชื่ออุปโภคบริโภค

หน่วย : %

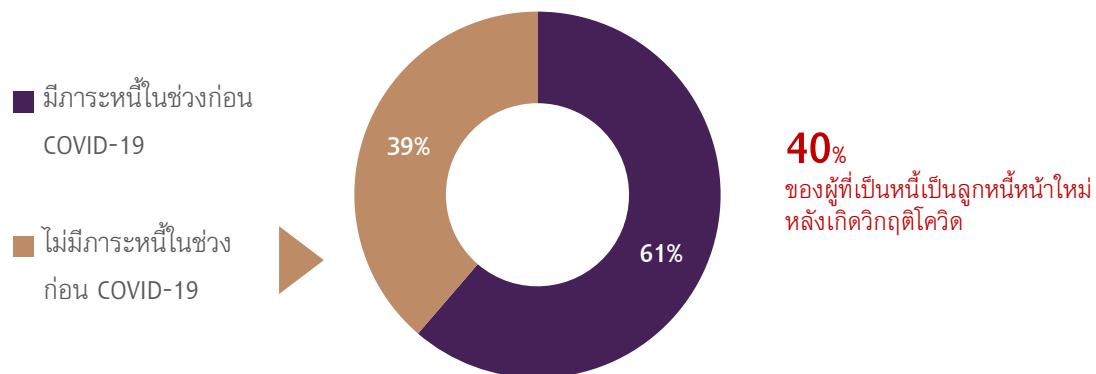
ในช่วงก่อนเกิดวิกฤติโควิด สัดส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีหนี้สูงถึง 63% โดยเกือบครึ่งเป็นหนี้ในระบบ และ 9% มีหนี้ในระบบเพียงอย่างเดียว

สัดส่วนผู้มีภาระหนี้เพิ่มขึ้นในช่วงวิกฤติโควิด โดยเฉพาะกลุ่มผู้มีรายได้ต่ำกว่า 30,000 บาทต่อเดือน ซึ่งมีแนวโน้มพึ่งพาระบบสูง

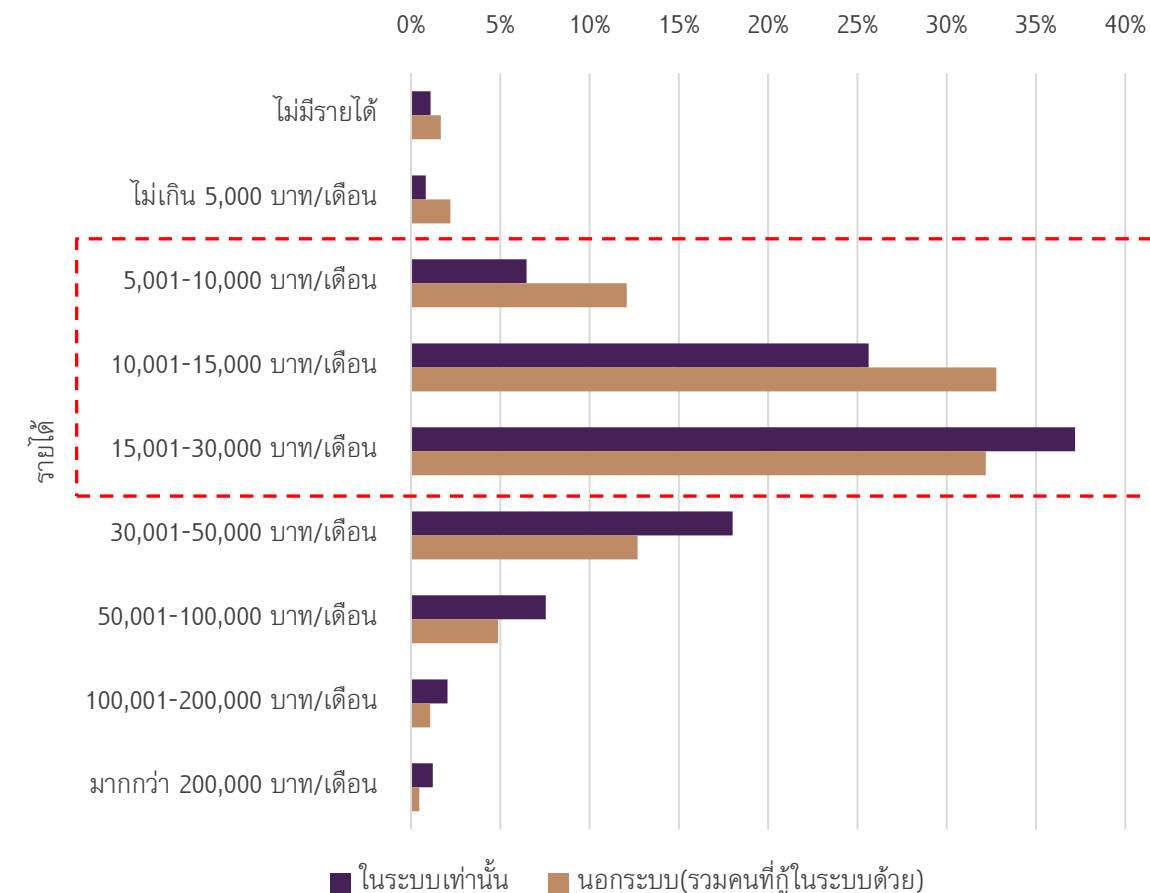
ภาระหนี้ที่เพิ่มขึ้นของคนที่มีหนี้และคนที่ไม่มีหนี้ในช่วงก่อนโควิด

หน่วย : % ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีภาระหนี้เพิ่มขึ้นตั้งแต่วิกฤติโควิด

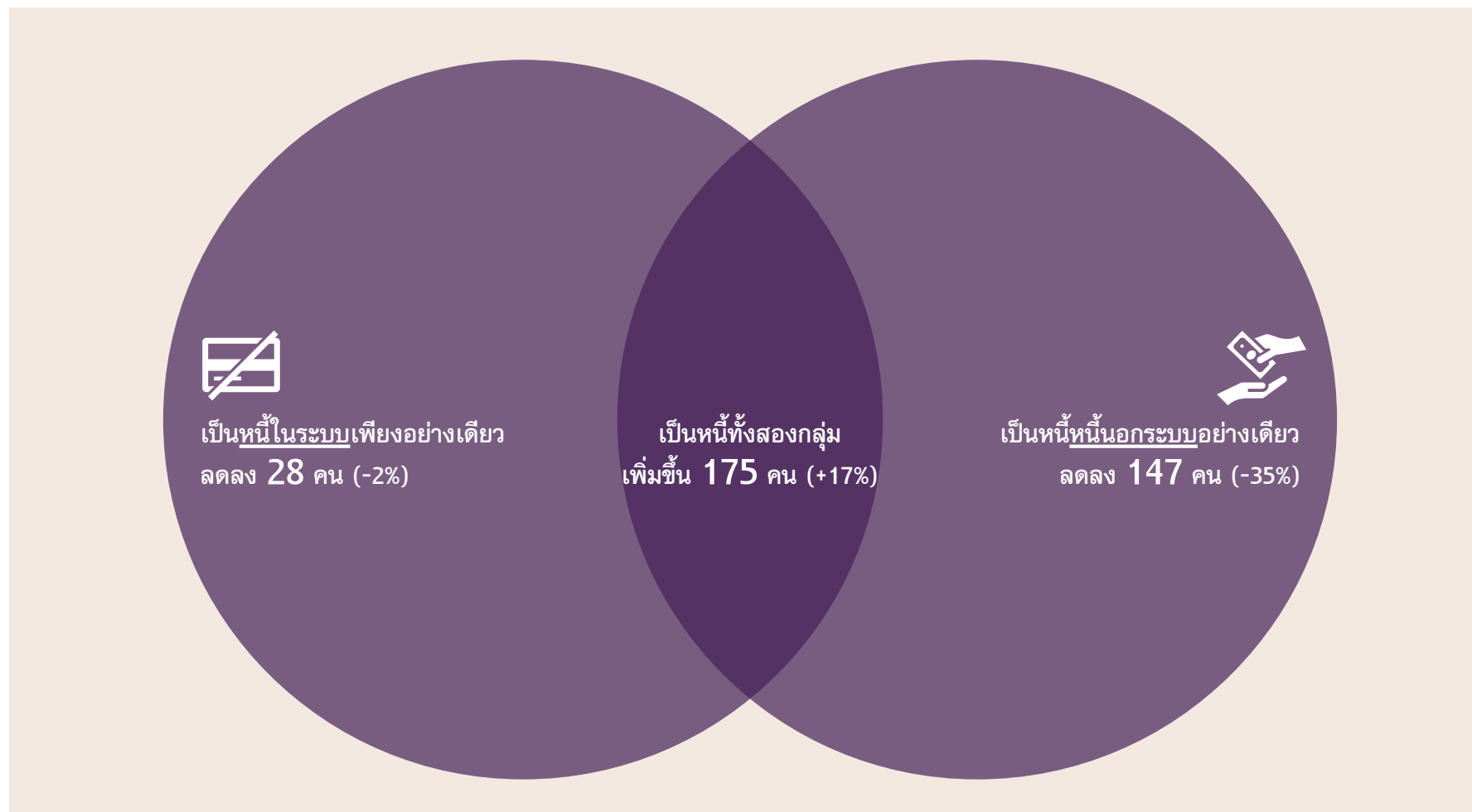
ระดับรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม (แบ่งตามแหล่งเงินกู้ในปัจจุบัน)

หน่วย : บาท

- ผู้ที่ไม่มีภาระหนี้ในช่วงก่อนโควิดราว 40% ก่อหนี้นับตั้งแต่เกิดวิกฤติโควิด (หนี้หน้าใหม่เพิ่มขึ้น 40%) และคนที่มีภาระหนี้อยู่ก่อนแล้วมีภาระหนี้เพิ่มขึ้น 61% นับตั้งแต่เกิดวิกฤติโควิด
- นับตั้งแต่เกิดวิกฤติโควิดมีการกู้ยืมเพื่อเพิ่มสภาพคล่องและการใช้จ่ายในชีวิตประจำวันเป็นหลัก แต่ในระยะ 6 เดือนข้างหน้ามีแนวโน้มกู้ยืมมากขึ้นเพื่อชำระหนี้เก่า ผู้ที่กู้ยืมจากแหล่งเงินกู้ในระบบ กู้นอกระบบ หรือ กู้ทั้งสองแหล่งมีแนวโน้มจะกู้เพิ่มขึ้นในทิศทางเดียวกัน

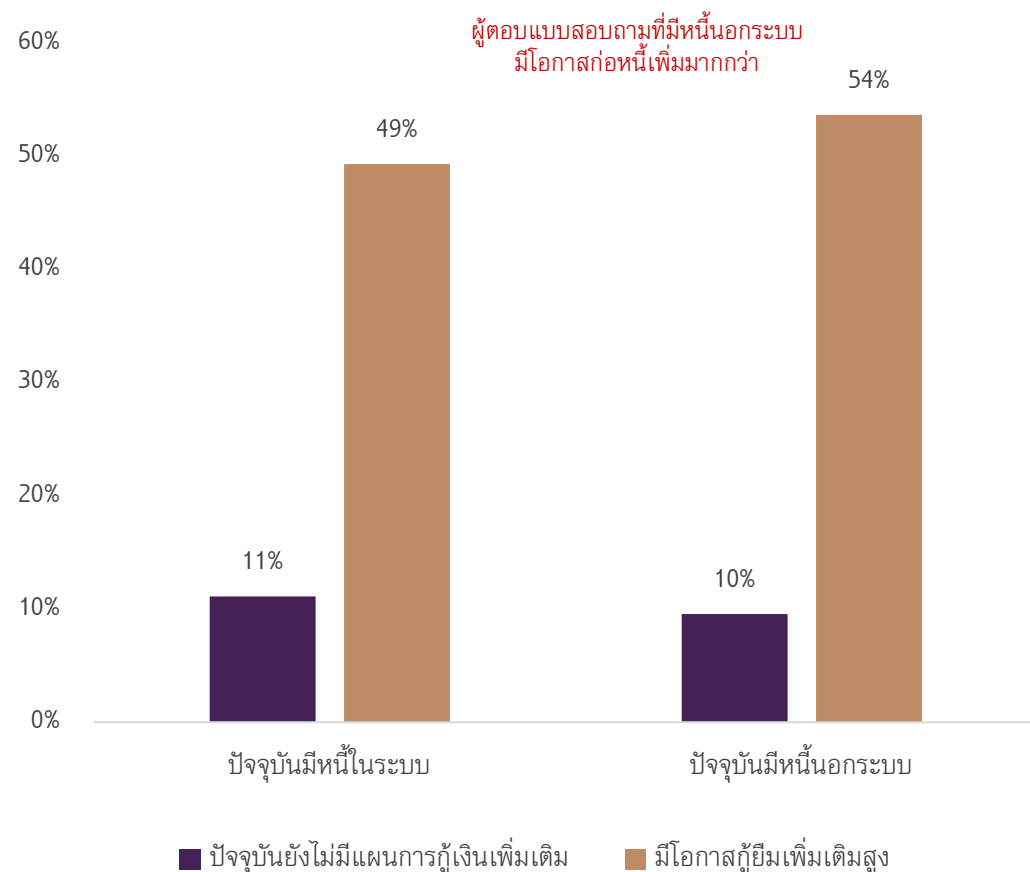
ในช่วงวิกฤติโควิด ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นหนี้ทั้งในและนอกระบบมีมากขึ้น จากที่เคยเป็นหนี้ในหรือนอกระบบเพียงอย่างเดียว (คิดเป็นประมาณ 6% ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดที่มีหนี้)

ผู้ตอบแบบสอบถามมีแนวโน้มจะกู้เงินเพิ่มขึ้นในอนาคต โดยเฉพาะลูกหนี้ในระบบที่ต้องการกู้เงินเพิ่มขึ้นจากทั้งแหล่งในและนอกระบบ นอกจากนี้ ลูกหนี้ในระบบมีแนวโน้มเข้าสู่วงจรการเป็นหนี้นอกระบบมากขึ้น

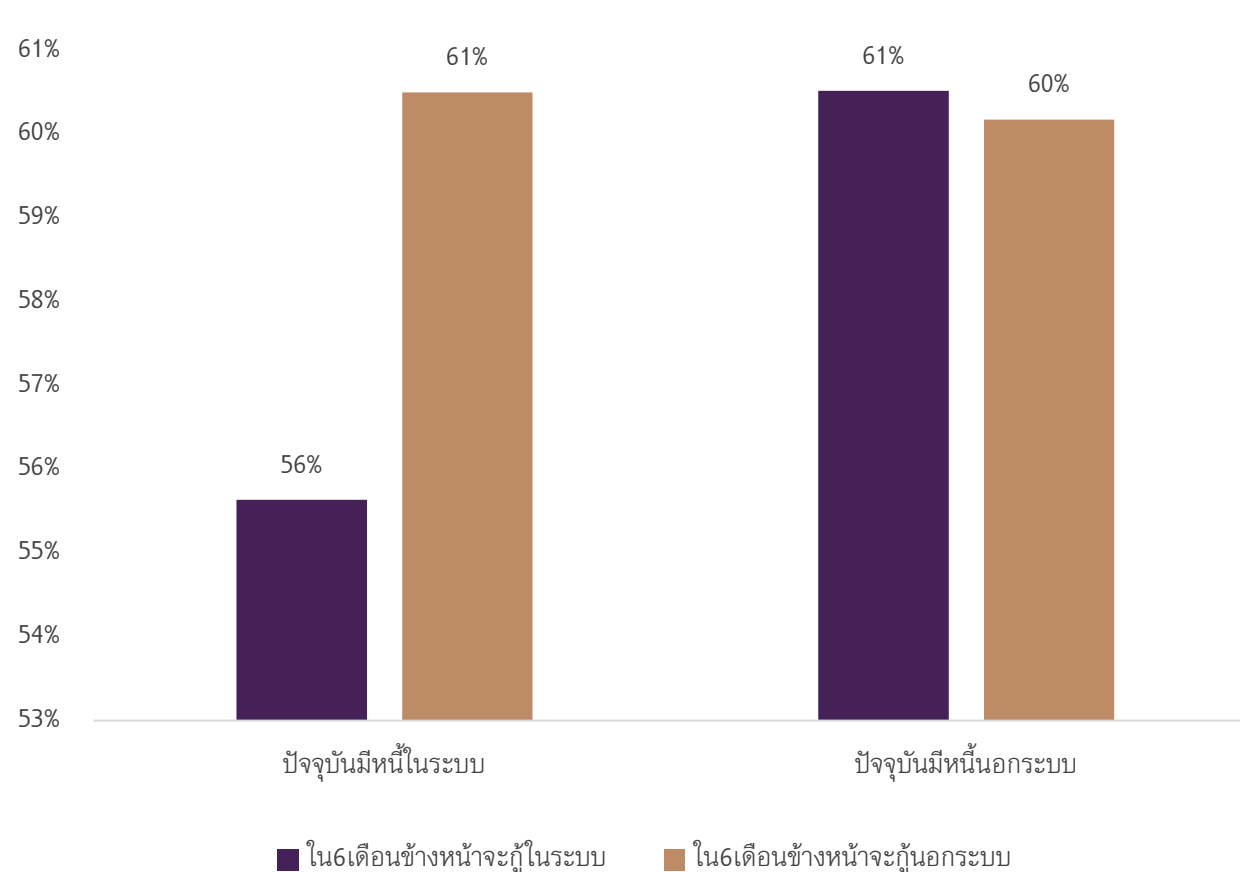
สัดส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่จะก่อหนี้เพิ่มใน 6 เดือนข้างหน้า

หน่วย : %, แบ่งตามแหล่งเงินกู้ในปัจจุบัน

สัดส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่ปัจจุบันมีโอกาสกู้ยืมเพิ่มเติมสูง ใน 6 เดือนข้างหน้าจะไปกู้จากแหล่งใด

หน่วย : %, แบ่งตามแหล่งเงินกู้ในปัจจุบัน

ปัจจัยหลักที่ส่งผลต่อการเป็นหนี้ในระบบ vs หนี้นอกระบบของกลุ่มผู้ตอบแบบสำรวจออนไลน์

ผลการทดสอบทางสถิติ

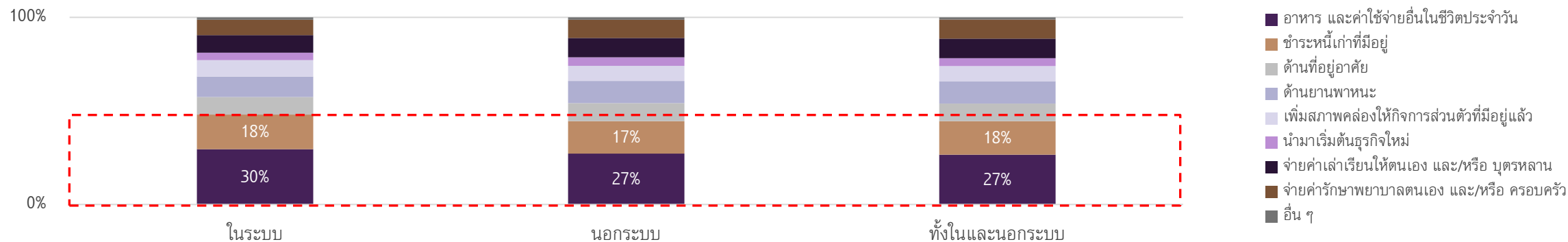
ปัจจัย	คนที่มีหนี้ในระบบ	คนที่มีหนี้นอกระบบ
อายุ	<ul style="list-style-type: none"> อายุ 20 - 25 ปี 	<ul style="list-style-type: none"> อายุ 20 - 25 ปี อายุ 41 - 50 ปี
อาชีพ	<ul style="list-style-type: none"> ลูกจ้างหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ/ภาครัฐ งานอิสระ ฟรีแลนซ์ รับจ้างทั่วไป ค้าขายหาบเร่/แผงลอย เจ้าของกิจการไม่มีลูกจ้าง 	<ul style="list-style-type: none"> ลูกจ้างหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ/ภาครัฐ งานอิสระ ฟรีแลนซ์ รับจ้างทั่วไป นักเรียน/นักศึกษา พ่อบ้าน/แม่บ้าน ว่างงาน/ไม่มีรายได้
ระดับรายได้เฉลี่ย/คน/เดือน	รายได้สูงกว่า (ประมาณ 27,560 บาท)	รายได้ต่ำกว่า (ประมาณ 16,958 บาท)
วัตถุประสงค์ของการเป็นหนี้	<ul style="list-style-type: none"> มีภาระหนี้จากสินเชื่อบัตรเครดิต กู้เพื่อทำธุรกิจ กู้ซื้ออสังหาฯ กู้เพื่อการศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> มีภาระหนี้จากสินเชื่อบัตรเครดิต กู้เพื่อทำธุรกิจ กู้ซื้ออสังหาฯ กู้ซื้อยานยนต์
ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา มีปัญหารายได้ไม่พอกับรายจ่าย	บางครั้ง/บ่อยครั้ง	บ่อยครั้ง

* อักษรสีแดง แสดงปัจจัยหลักที่ต่างกันระหว่างคนมีหนี้ในระบบและคนมีหนี้นอกระบบ

วัตถุประสงค์การกู้เงินตั้งแต่เกิดวิกฤติโควิดส่วนใหญ่เพื่อใช้จ่ายค่าอาหารและสินค้าจำเป็น แต่ในระยะ 6 เดือนข้างหน้า ผู้มีหนี้ทั้งในและนอกระบบส่วนใหญ่มีแนวโน้มจะกู้เงินเพื่อชำระหนี้เก่าที่มีอยู่

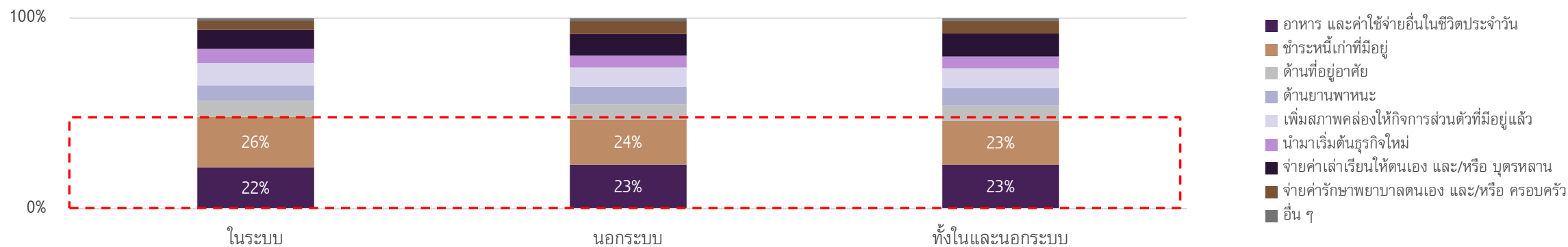
คำถาม : นับตั้งแต่เกิดวิกฤติโควิดเงินที่กู้ยืมถูกนำมาใช้ในวัตถุประสงค์ด้านใดบ้าง

หน่วย : % กลุ่มประเภทหนี้

คำถาม : ในระยะ 6 เดือนข้างหน้าคาดว่าจะเงินที่กู้มา จะถูกใช้ในวัตถุประสงค์ใด

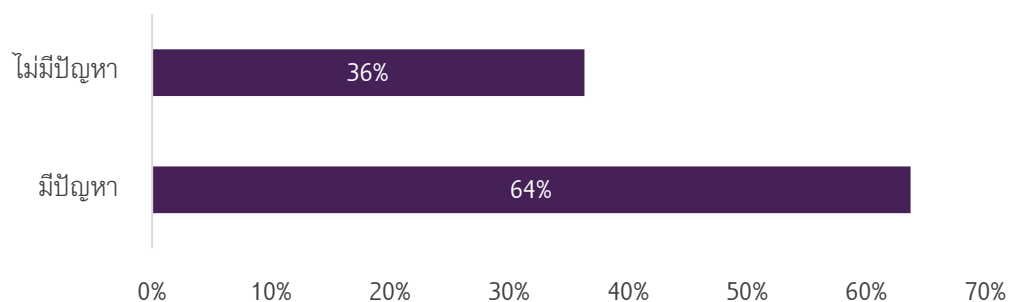
หน่วย : % กลุ่มประเภทหนี้

ในกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามที่มีภาระหนี้เพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่มีปัญหาในการเข้าถึงบริการกู้เงินจากสถาบันการเงิน และมีมุมมองว่า ยังได้รับการช่วยเหลือจากภาครัฐที่ไม่เพียงพอในช่วงวิกฤติโควิด โดยเฉพาะผู้มีหนี้ในระบบ

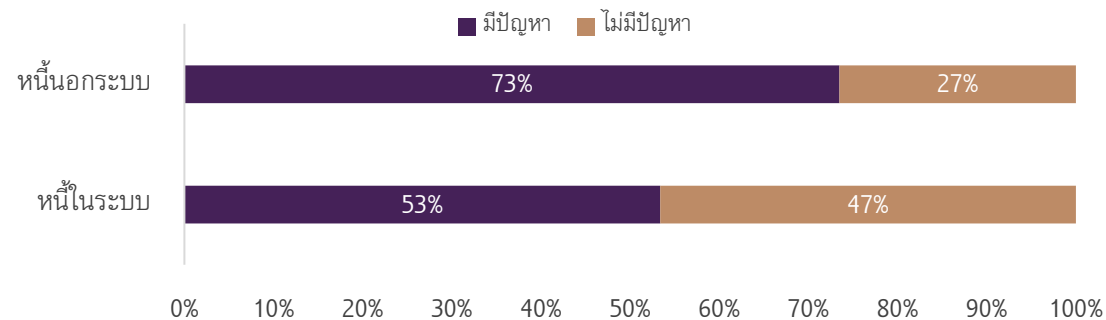
ส่วนใหญ่มีปัญหาในการเข้าถึงบริการกู้เงินในช่วงวิกฤติโควิด-19

หน่วย : % กลุ่มที่มีภาระหนี้เพิ่มขึ้นตั้งแต่เกิดวิกฤติโควิด

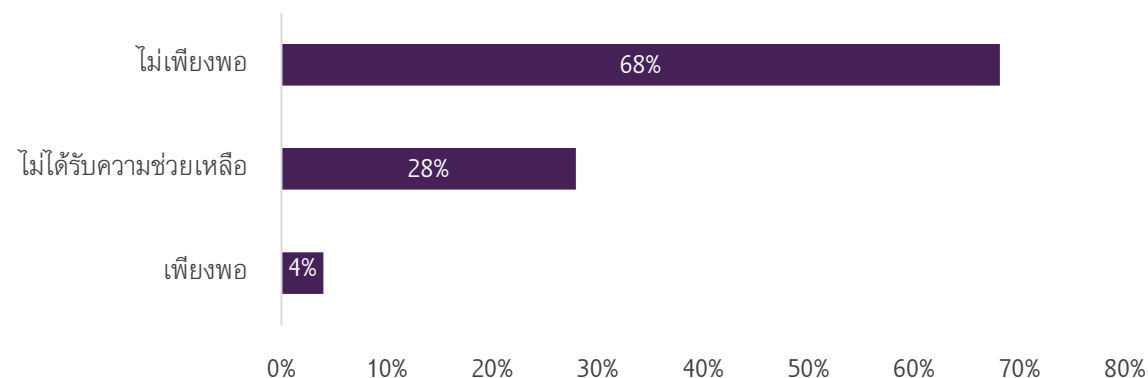
กลุ่มลูกหนี้ในระบบมีปัญหาในการเข้าถึงบริการกู้เงิน

หน่วย : % กลุ่มลูกหนี้แต่ละประเภทเท่านั้น

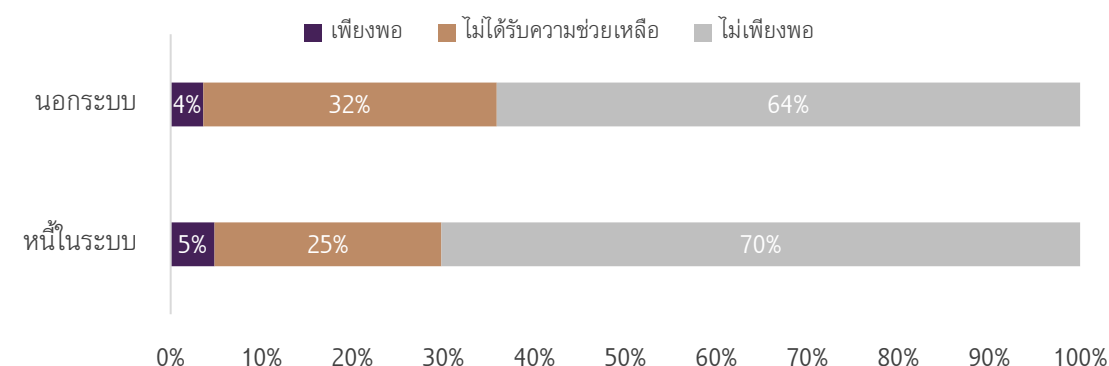
ส่วนใหญ่มองว่าความช่วยเหลือในการแก้ปัญหาหนี้ในช่วงวิกฤติโควิด-19 ยังไม่เพียงพอ

หน่วย : % กลุ่มที่มีภาระหนี้เพิ่มขึ้นตั้งแต่เกิดวิกฤติโควิด

สัดส่วนลูกหนี้ในระบบที่ไม่ได้รับความช่วยเหลือสูงกว่าลูกหนี้ในระบบ

หน่วย : % กลุ่มลูกหนี้แต่ละประเภทเท่านั้น

3. ทักษะทางการเงิน กับการเป็นหนี้ของครัวเรือนไทย

SCB EIC วิเคราะห์ทักษะทางการเงินของครัวเรือนไทยกับการเป็นหนี้ ผ่านการสำรวจคะแนน 3 ด้าน

คือ ความรู้ทางการเงิน พฤติกรรมทางการเงิน และทัศนคติทางการเงิน

ทักษะทางการเงินที่ดี (Financial literacy)

ความรู้ทางการเงินที่ดี (Financial knowledge)

- ความรู้ในการกระจายความเสี่ยงทางการเงิน
- ความรู้เกี่ยวกับภาวะเงินเฟ้อ
- ความรู้ในการคำนวณอัตราดอกเบี้ยอย่างง่าย

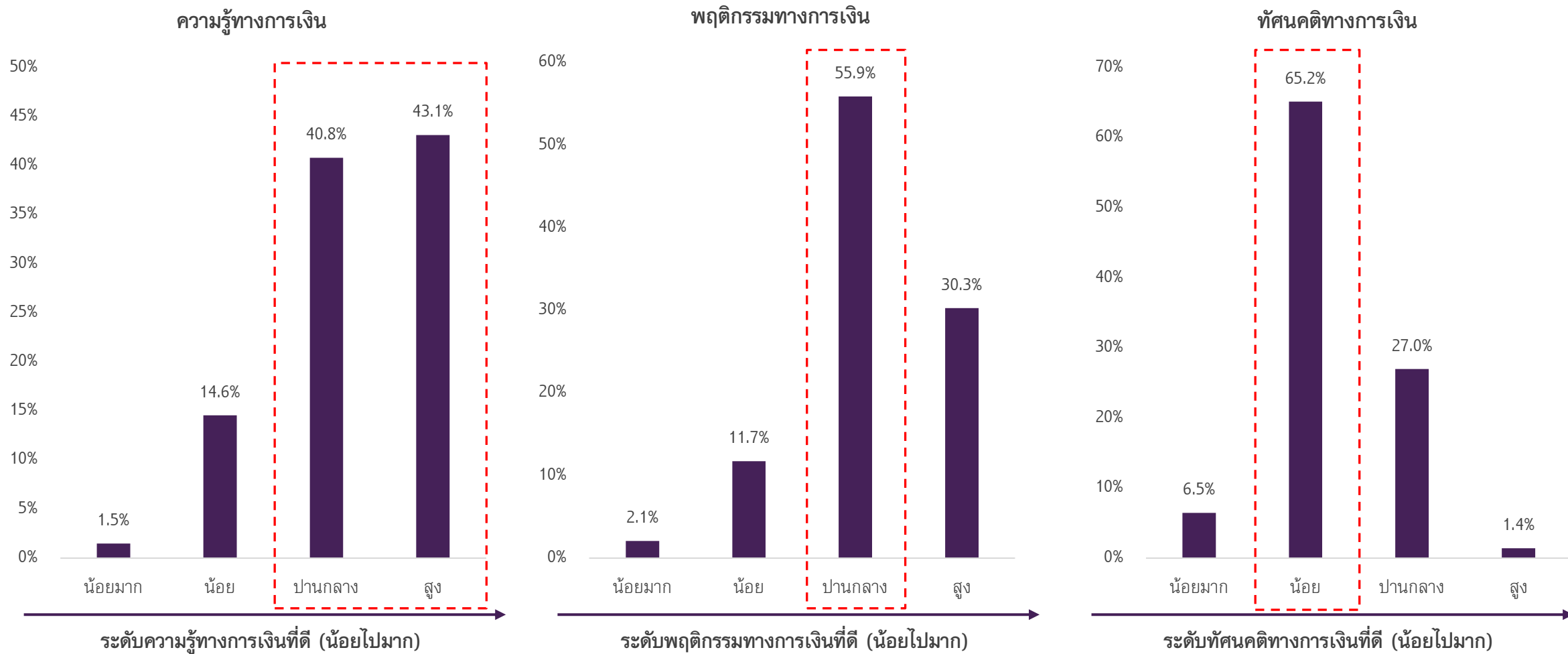
พฤติกรรมทางการเงินที่ดี (Financial behavior)

- การจัดสรรเงินก่อนนำไปใช้จ่าย
- การบริหารจัดการเงิน
- การชำระเงินค้างวด (ขั้นต่ำ/เต็มจำนวน)

ทัศนคติทางการเงินที่ดี (Financial attitude)

- ทัศนคติในการเป็นหนี้
- ทัศนคติในการชำระหนี้
- ทัศนคติในการใช้จ่าย

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีคะแนนความรู้ทางการเงินและพฤติกรรมทางการเงินในระดับปานกลางถึงสูง แต่คะแนนทัศนคติทางการเงินส่วนใหญ่อยู่ในระดับไม่สูงนัก

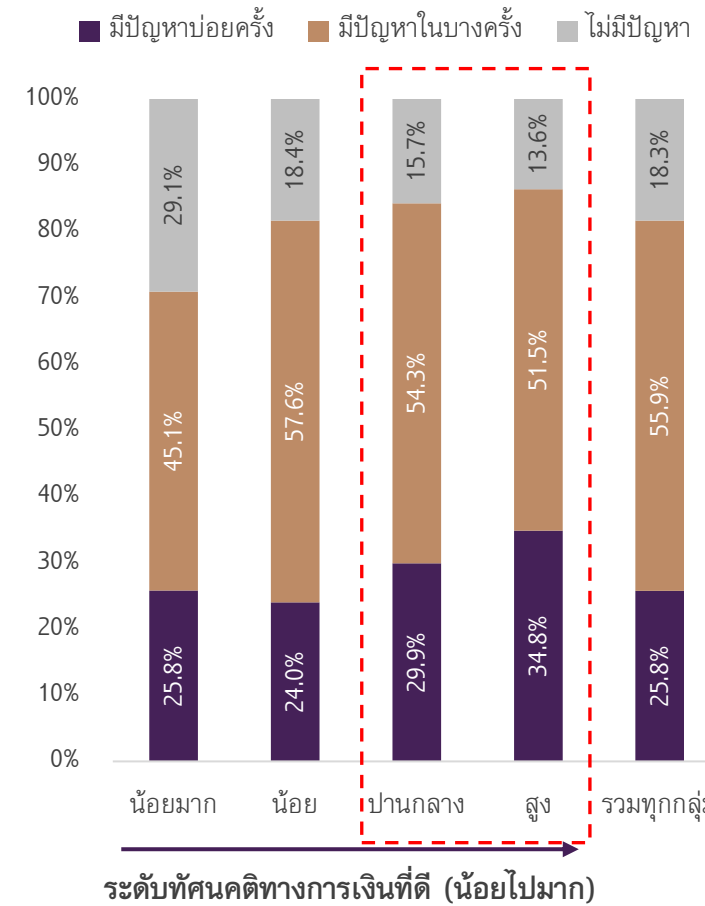
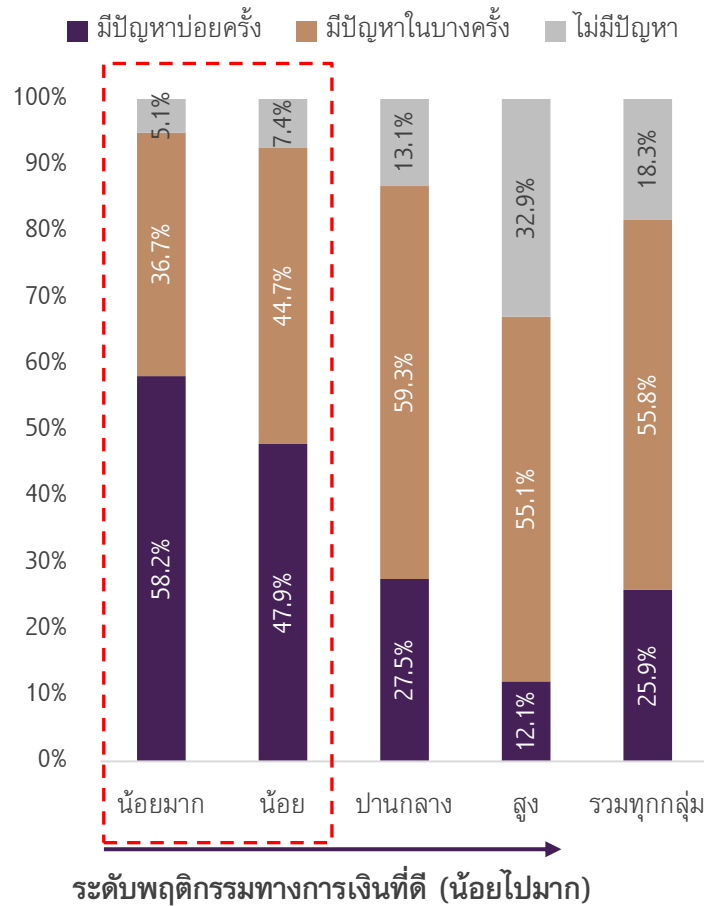
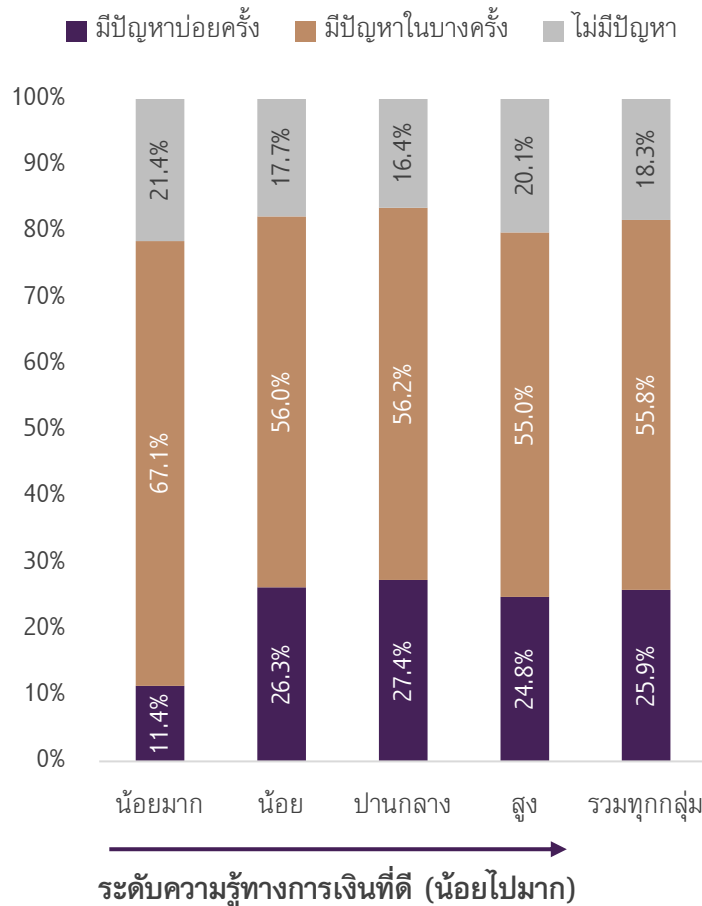

กลุ่มที่มีคะแนนพฤติกรรมทางการเงินต่ำมักประสบปัญหาในการบริหารจัดการหนี้อย่างยิ่งกว่า แต่กลุ่มที่มีคะแนนทัศนคติทางการเงินดีกว่า ใช้อาจจะไม่ค่อยประสบปัญหาในการบริหารจัดการหนี้

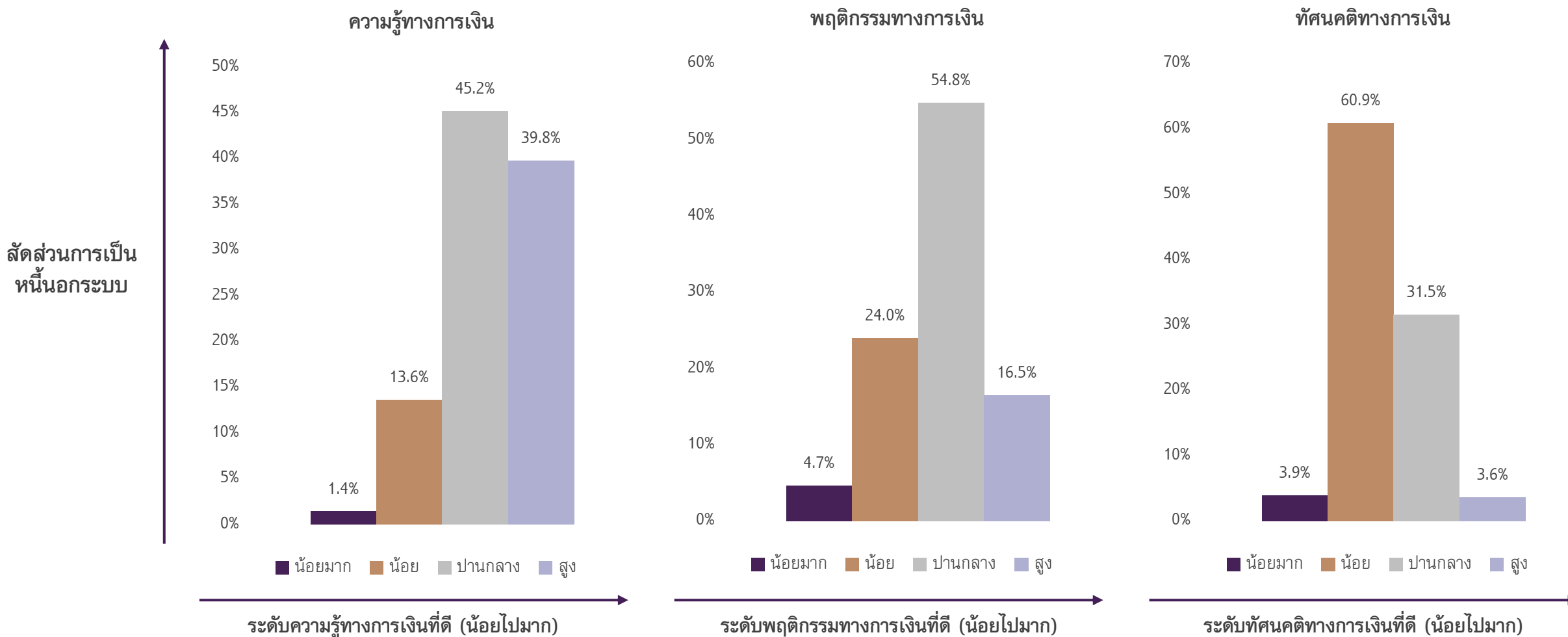
ความรู้ทางการเงิน

พฤติกรรมทางการเงิน

ทัศนคติทางการเงิน

ลูกหนี้นอกระบบโดยส่วนมากมีความรู้ทางการเงินที่ดี แต่อาจมีความจำเป็นฉุกเฉิน พฤติกรรมหรือทัศนคติทางการเงินจึงสะท้อนออกมาไม่ค่อยดีนัก (เช่น ใช้เงินโดยไม่คิด ไม่วางแผนการเงิน) ทำให้จำเป็นต้องกู้หนี้ยืมสินนอกระบบ

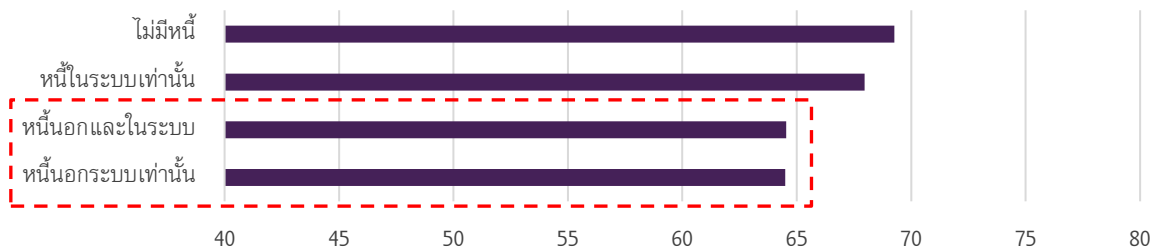

คนมีหนี้ในระบบมีคะแนนทักษะทางการเงิน คะแนนความเข้าใจหนี้ในระบบ และระดับรายได้โดยเฉลี่ยต่ำกว่ากลุ่มอื่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คะแนนทักษะทางการเงิน (จำแนกตามประเภทของหนี้)

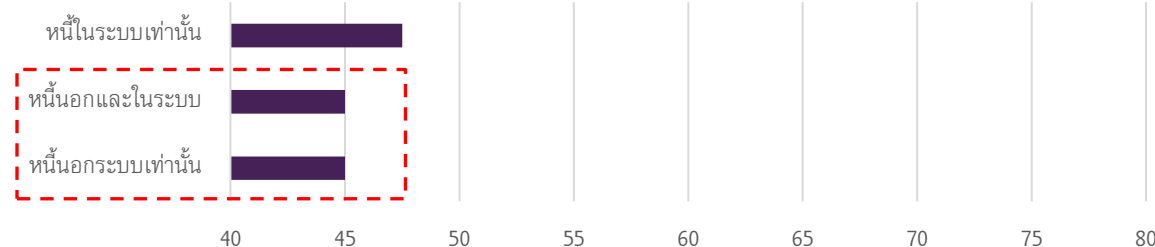
หน่วย : % (ค่าเฉลี่ยคะแนนแต่ละกลุ่ม, Max = 100%)

คะแนนทักษะทางการเงินโดยเฉลี่ยของกลุ่มคนไม่มีหนี้สูงกว่ากลุ่มอื่นอย่างมีนัยสำคัญ รองมาคือกลุ่มคนมีหนี้ในระบบเท่านั้น และต่ำสุดคือกลุ่มคนมีหนี้นอกระบบ

คะแนนความเข้าใจหนี้ในระบบของคนมีหนี้ (จำแนกตามประเภทของหนี้)

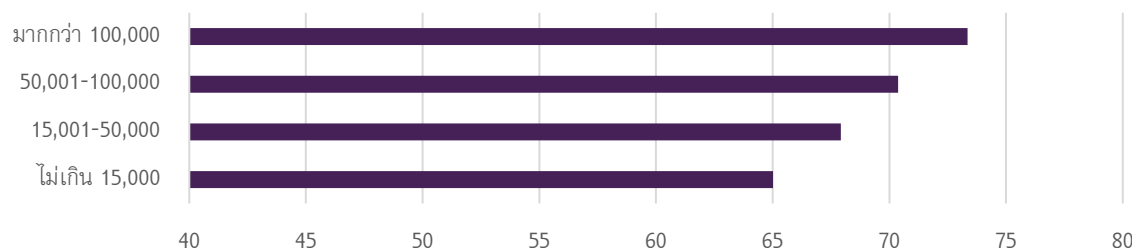
หน่วย : % (ค่าเฉลี่ยคะแนนแต่ละกลุ่ม, Max = 100%)

คะแนนความเข้าใจเกี่ยวกับหนี้นอกระบบโดยเฉลี่ยของกลุ่มคนมีหนี้ในระบบเท่านั้น สูงกว่ากลุ่มคนมีหนี้นอกระบบอย่างมีนัยสำคัญ

คะแนนทักษะทางการเงิน (จำแนกตามระดับรายได้)

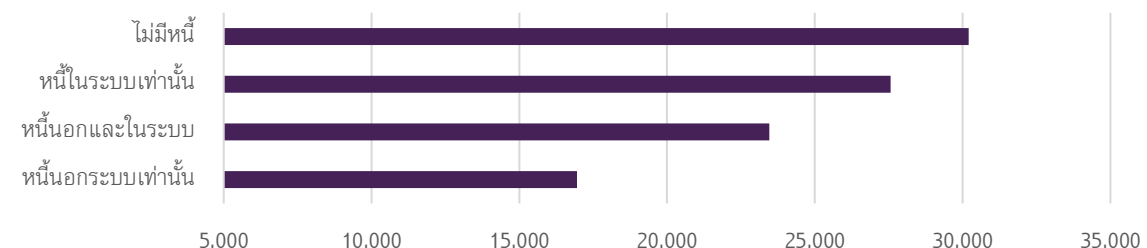
หน่วย : % (ค่าเฉลี่ยคะแนนแต่ละกลุ่ม, Max = 100%)

คะแนนทักษะทางการเงินโดยเฉลี่ยของกลุ่มคนรายได้สูงมีคะแนนสูงกว่ากลุ่มอื่นอย่างมีนัยสำคัญ ขณะที่คนรายได้ต่ำมีคะแนนทักษะทางการเงินโดยเฉลี่ยต่ำสุด

ระดับรายได้ (จำแนกตามประเภทของหนี้)

หน่วย : บาท/เดือน (ค่าเฉลี่ยรายได้ของแต่ละกลุ่ม)

ระดับรายได้โดยเฉลี่ยของคนไม่มีหนี้สูงกว่ากลุ่มอื่นอย่างมีนัยสำคัญ รองมาคือกลุ่มคนมีหนี้ในระบบเท่านั้น กลุ่มคนมีหนี้นอกระบบมีระดับรายได้เฉลี่ยต่ำสุด

**บ้ยต้อภาครฐ ภาครฐทง
และภาครฐวเรื้อน**

ภัยต่อภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคครัวเรือน

ภาครัฐ

- ให้ความช่วยเหลือเชิงนโยบายเพื่อหยุดวงจรรหนี้ โดยเฉพาะหนี้นอกระบบ
- หยุดวงจรรหนี้นอกระบบอย่างค่อยเป็นค่อยไป เนื่องจากประชาชนพึ่งพาหนี้นอกระบบในสัดส่วนสูง หากเร่งรัดอาจเกิดผลเสียต่อเศรษฐกิจได้
- ให้ความรู้ทักษะทางการเงินทุกมิติอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะทัศนคติทางการเงินและความเข้าใจหนี้นอกระบบ เช่น การคิดก่อนใช้ การวางแผนทางการเงิน

ภาคธุรกิจ

- เตรียมพร้อมรับมือ หากปัญหาหนี้ครัวเรือนรุนแรงขึ้น ทำให้ผู้บริโภคลดรายจ่ายลง เช่น วางแผนสำรองกระแสเงินสด กระจายความเสี่ยง ลดต้นทุน ปรับปรุงประสิทธิภาพ พัฒนาระบบดิจิทัล และแสวงหาโอกาสทางธุรกิจใหม่ ๆ
- ติดตามกฎระเบียบและนโยบายภาครัฐอย่างใกล้ชิด เพื่อประโยชน์ในการวางแผนธุรกิจ เนื่องจากภาครัฐมีแนวโน้มจะเร่งแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือนอย่างจริงจังขึ้น

ภาคครัวเรือน

- ผ่อนคืนหนี้ให้มากกว่าการจ่ายขั้นต่ำเพื่อเร่งปลดหนี้
- เสริมสร้างนิสัยการออมรองรับวิกฤติที่อาจเกิดขึ้นอีก
- หาทางเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบก่อน
- เพิ่มความมั่นคงของกระแสรายได้ โดยยกระดับทักษะให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานหลังวิกฤติโควิด

คณะผู้จัดทำ

ดร.สมประวิณ มั่นประเสริฐ

รองผู้จัดการใหญ่ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มงาน Economic Intelligence Center (EIC)
และรองผู้จัดการใหญ่ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร กลุ่มงานกลยุทธ์องค์กร

ดร.ฐิติมา ชูเชิด

ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัย
ด้านเศรษฐกิจ และตลาดการเงิน

✉ thitima.chucherd@scb.co.th

ดร.ปุณยวัฒน์ ศรีสิงห์

นักเศรษฐศาสตร์อาวุโส

✉ poonyawat.sreesing@scb.co.th

วิชาญ กุลาตี

นักวิเคราะห์

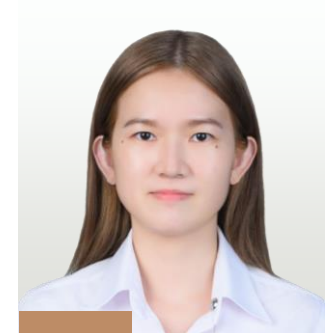
✉ vishal.gulati@scb.co.th

ดร.อสม่า เหลี่ยมมุกดา

นักวิเคราะห์

✉ asama.liammukda@scb.co.th

กัญญา พรธาดาวิทย์

Economist trainee

✉ t700027@scb.co.th

SCB EIC | ECONOMIC INTELLIGENCE CENTER

- WEBSITE

www.scbeic.com

up-to-date with email notification

- LINE OFFICIAL ACCOUNT

Find us at : [@scbeic](https://www.facebook.com/scbeic)

- CONTACT US

E-mail: eic@scb.co.th

INSIGHTFUL ECONOMIC AND BUSINESS
INTELLIGENCE FOR EFFECTIVE DECISION MAKING

SCB | EIC